

Pojištění - problémy z praxe a jejich řešení

V článku jsou mj. uvedeny konkrétní příklady z praxe makléřské společnosti MARSH, s.r.o., zejména problémy, které mohou nastat v případě odhlášení se z komorového pojištění.

Připojištění

Architekti, kteří jsou pojištěni Rámcovou pojistnou smlouvou, mohou využít možnost připojistit se až do limitu 30 milionů Kč jednoduchou přihláškou nebo si sjednat připojištění formou individuální pojistné smlouvy pro limity vyšší než 30 milionů Kč.

Dle statistických údajů České asociace pojišťoven se výše jednotlivých pojistných plnění rok od roku zvyšuje u všech typů profesních pojištění. Proto je třeba pečlivě zvážit výši sjednaného limitu pojistného krytí.

Příklad z praxe:

Vůči architektovi po celou jeho profesionální praxi nebyl vznesen nárok na náhradu škody, proto nepovažoval za nutné se připojišťovat. Při rekonstrukci stavby byla chybou projektu způsobena škoda, která činila včetně ušlého zisku majitele objektu zhruba 800 000 Kč.

Špatné pojistné smlouvy

V minulosti někteří odhlášení architekti předložili pojistné smlouvy pro jiný druh pojištění. Pokud by na to nebyli upozorněni a odhlásili je, zůstali by nepojištěni.

Příklad z praxe:

Architekt odmítl komorové pojištění s tím, že je individuálně pojištěn u jiné pojišťovny na vyšší limit pojistného plnění. Po roce od odmítnutí přehodnotil potřebnost připojištění na vysoký limit s tím, že by byl vzhledem k věku a rozsahu zpracovávaných zakázek postačující limit ze základního komorového pojištění. Vypovězení komorového pojištění je však definitivní a nevratné. Architekt je tedy nyní nucen individuálně sjednat stejný limit pojistného plnění, jako je u komorového pojištění, přibližně za dvojnásobné pojistné.

Kombinování pojištění

Je také možné kombinovat pojištění individuální a základní. Základní pojištění pak kryje spoluúčast ve sjednaném připojištění. Případně je možné si drobné škody uplatnit z tohoto pojištění a nezvyšovat si škodní průběh u pojištění pro vyšší limit. Pojištěná osoba si v tomto případě zachová výhody základního komorového pojištění (např. nepřetržité trvání od roku 1997) i individuálního připojištění, které se ovšem tímto postupem zlevní.

Příklad z praxe

Architekt je pojištěn v rámci základního komorového pojištění (limit pojistného plnění ve výši 200 000 Kč, spoluúčast 10 000 Kč) a dále má sjednáno individuální pojištění (limit pojistného plnění 5 milionů Kč, spoluúčast 10 %, minimálně 10 000 Kč maximálně 50 000 Kč). Doporučujeme u individuálního pojištění zvednout spoluúčast na pevnou částku 200 000 Kč s výsledkem: a) připojištění se zlevní, b) v případě škodní události architekt uplatní škodu z obou dvou pojištění, konečná spoluúčast tak bude v pevné výši 10 000 Kč.

Nepřetržitost pojištění

Ačkoliv minulá praxe placení pojistného společně s členskými příspěvky jaksi vyvolávala dojem propojenosti členství v Komoře s profesním pojištěním, nelze je směřovat. Profesní pojištění souvisí s odpovědností za škody architekta, to znamená, že i přesto, že autorizovaná osoba dočasně nevykonává autorizovanou činnost, stále běží lhůta pro uplatnění nároků na náhradu škody z doby, kdy osoba činnost vykonávala (odkazují na článek JUDr. Plose o odpovědnosti za škodu z činnosti architekta v č. 4/2005 Bulletinu ČKA).

Pojištění profesní odpovědnosti za škody je založeno na bázi „claims made“ (tedy autorizovaná osoba musí být nepřetržitě pojištěna v době příčiny vzniku škody, v době jejího vzniku, uplatnění nároku na náhradu škody a oznámení škody pojišťovně), přerušением pojištění se tedy architekt zbavuje výhody původně sjednaného pojištění. Pokud je architekt pojištěn individuálně, je možné řešit tuto situaci sjednáním tzv. prodloužené doby pro nahlášení škod (za nižší pojistné) a po znovuzískání autorizace se znovu pojistit. Bohužel odhlášení se z komorového pojištění je nevratný proces, to znamená, že pokud se osoba jednou odhlásí, nemůže být znovu zařazena do seznamu pojištěných osob. Architekt si tedy nadále musí sjednávat pojištění individuálně (se všemi vyplývajícími komplikacemi).

Příklad z praxe:

Projektující architektka je pojištěna v rámci komorového pojištění. V této době pochybí. Škoda z tohoto pochybení vyjde najevo za dva roky, kdy je architektka na mateřské dovolené a je odhlášena z pojištění (s tím, že pokud neprojektuje, nemůže způsobit škodu). Ačkoliv u ní nenastane disciplinární odpovědnost (vzhledem k tomu, že má pozastavenou autorizaci, nemá zákonnou povinnost být pojištěna), bude architektka odpovídat za škodu dle obecných předpisů. Protože není pojištěna vůbec, pojišťovna plnit nebude a architektka bude muset hradit škodu z vlastních prostředků.

Konec výkonu činnosti autorizovaného architekta

Architekt náhle odchází do důchodu, ukončí činnost a zruší pojištění profesní odpovědnosti. Nárok na náhradu škody z předdůchodové zakázky je vůči němu vznesen po dvou letech trvání důchodu. Pojišťovna nevyplatí náhradu škody z důvodu ukončení pojištění. Důležitou skutečností je, že ačkoliv architekt činnost již nevykonává, můžou stále ještě plynout promlčecí lhůty z případných škod na minulých projektech.

Řešení:

Sjednání prodloužené doby pro nahlášení škod (tzv. udržovací pojištění).

Pojištění individuální zakázky

Architekt se pojistí jen po dobu zpracování projektu (popř. ještě po dobu stavby) – asi 2 roky. Po dvou a půl letech se projeví závada zapříčiněná vadou projektu – nárok na náhradu škody je ve výši 500 000 Kč. Pojišťovna odmítne poskytnout plnění z pojištění individuální zakázky z důvodu ukončení pojištění a poskytne plnění pouze ze základního komorového pojištění do výše 200 000 Kč.

Řešení:

Preference pojištění celé činnosti po celou dobu výkonu autorizované činnosti nebo sjednávání udržovacího pojištění.

Přechod od jedné pojišťovny ke druhé

Architekt se rozhodne přejít od pojišťovny, kde se pojišťoval po dobu tří let (např. 2002 – 2005), k jiné. U nové pojišťovny nesdělí údaj o svém minulém pojištění a sjedná novou pojistnou smlouvu (bez tzv. retroaktivního krytí, kdy se nové pojištění sjednává i pro příčiny škodních událostí z doby před uzavřením pojistné smlouvy). V roce 2006 je proti němu uplatněn nárok na náhradu škody z projektu, který zpracoval v roce 2004. Původní pojišťovna neplní z důvodu ukončení pojištění, nová pojišťovna odmítne plnění, protože příčina škody sahá do doby před sjednáním pojištění. Na tuto škodu se pojištění nevztahuje. Architekt má pocit, že prostředky na pojistnou ochranu vynaložil zcela zbytečně.

Řešení:

Sjednat si odpovídající retroaktivní krytí, které je zcela obvyklé při pojištění profesních odpovědností.

JUDr. Kateřina Poláčková